

Ἀπὸ τὴν Ἠπειρὸν. — Ἀγορὰ Κορυθαῶς

ΑΠΟ ΤΑΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑΣ ΧΩΡΑΣ

Η ΚΟΡΥΤΣΑ

Ἡ Κορυθαῶ, μία ἐκ τῶν στρατηγικωτέρων θέσεων — διότι ὁ κατέχων αὐτὴν εἶνε κύριος τῆς εἰς Ἀλβανίαν καὶ Μακεδονίαν ὁδοῦ διὰ τῶν πέριξ τῆς πόλεως ἐπικαίρων θέσεων — Ὅρμα καλουμένη κατὰ τὸν Πτολεμαῖον, κεῖται κατὰ τὴν ΜΑ. ἄκραν τοῦ φερωνύμου λεκανοπεδίου, ὅπερ σχηματίζουσι πρὸς Β. μὲν ὁ Λιδανίσκος, πρὸς Δ. τὸ Τομόρ, πρὸς Μ. τὸ Γράμμον καὶ πρὸς Α. τὰ ὄρη τῆς Πιερίας Ξηροβοῦνι καὶ Σβέρδα. Πρὸς τὸ βόρειον τῆς Κορυθαῶς ὑπάρχουσι δύο μικραὶ λίμναι, ἡ Μελικὴ καὶ ἡ Σβίρινα, τροφοδοτούμεναι ἀπὸ τὸν ποταμὸν Δίβολιν καὶ ἄλλους χειμάρρους. Ἔχει περὶ τὰς 22,000 κατοίκων, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 16,000 Ἕλληνες, οἱ δὲ λοιποὶ Ἀλβανοί, Τούρκοι καὶ Ἀθίγγανοι, προσπαθοῦντες διὰ τῆς προπαγάνδας νὰ διατηρήσουσι στοιχειώδη τινὰ σχολεῖα, ἐνῶ οἱ Ἕλληνες, ἀπὸ ἐνὸς ἤδη αἰῶνος, κέκτηνται Γυμνάσιον καὶ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα ἀρρένων καὶ θηλέων.

Ἡ πόλις κέκτηται λαμπρὰ καταστήματα, τέσσαρας ναοὺς, εὐπρόσωπον μητροπολιτικὸν μέγαρον, ὠραῖα δημόσια κτίρια, Ὁρολόγιον, δύο τεμένη, λουτρῶνας, δημαρχικὸν κατάστημα καὶ στρατῶνα. Διεξάγει δὲ ζωηρὸν ἐμπόριον καὶ βιομηχανίαν ἐντοπίων ὑφασμάτων περιζητήτων. Ἡ πόλις εἶνε ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Κορυθαῶς.

Χωρία περί τήν Κορυτσάν εἶνε τὰ ἐξῆς: Μπόρια (Ἐμπορία), ὅπου εὐρηγται καὶ ἀνθρακωρυχεῖα, Σιάπκα ἢ Σίπτικη (Ἰππιοχία) καὶ Μοσχόπολις, Ζβέρδα, Βιθικοῦκι, Βοβοσίτιστα καὶ Πλιάσα (Πήλιον), ἱστορικὸν ἐκ τῶν χρόνων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου (336 π. Χ.) Τὰ χωρία ταῦτα ἤκμαζον ἄλλοτε. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1770, πολλαχῶς δεινοπαθήσαντα ὑπὸ τῶν Τουρκαλθανῶν, δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνακύψουν ἐκ τῆς καταστροφῆς. Ἄρκει νὰ σημειωθῇ ὅτι μόνον ὁ συνοικισμὸς τῆς Μοσχοπόλεως εἶχε φθάσει (1750) ν' ἀριθμῆται περὶ τὰς 60,000 ψυχῶν, εὐμοιρῶν σχολείων, ἔτι δὲ καὶ τυπογραφείου, ἐν τῷ ὁποίῳ πάμπολλα ἐξετυπώθησαν βιβλία, κοινοτικῶν ὀργανῶν, μέγαρα κοινοτικὰ καὶ ἰδιωτικὰ, ἱκανὴν βιομηχανίαν, πλοῦτον καὶ ἄφθονα στοιχεῖα πολιτισμοῦ. Πάντα ὅμως τὰ ἀγαθὰ ταῦτα κατεστράφησαν ἀπὸ ἄρπαγας Τουρκαλθανοῦς (τῷ 1769), τῶν δυστυχῶν Μοσχοπολιτῶν ἀναγκασθέντων νὰ διασπαρῶσιν εἰς τὰς πλησίον πόλεις ἢ νὰ ἐκπατρισθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου ἐμπορευόμενοι ἐπλούτησαν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν. Ἡ Κορυτσά εἶνε ἡ πατρίς τοῦ στρατηγοῦ Κ. Σμολένσκη, τοῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτου Σίμωνος Σίνα καὶ ἄλλων σημαϊνόντων Κορυτσαίων.

ΕΡΗΜΟΚΚΛΗΣΙ

Τὸ ἑρημοκκλήσι τὸ φτωχό, ποῦ τριγυροῦν πλατάνια
καὶ μιᾶς ὀλόδροσης πηγῆς τὰ χροῦσιαλλα νερά,
ποῦ γύρω του θυμιάμα ὑψῶναν τὰ βοτάνια,
τ' ἄφησε τώρα ἔρημο ἢ βαροχειμωνιά.

Σβηστό κεράκι ἀχνόλευκο μπροστὰ στὴ Παναγία,
καὶ τὸ καντήλι τῆς σβηστό καὶ τ' ἅγιο θυμιατό
καὶ μέσ' ἀπὸ τὸ ἱερό, π' ἀτόμεινε βουβό,
φυσουμανάει ὁ βορρηᾶς θλιμμένη συμφωνία.

Ὅμως τὴν ὥρα τοῦ ὄπερου π' ὁ ἥλιος ἀπογέρει,
ἀπ' τὸ σπασμένο τοῦ στέλνει χροσὲς ἀχτίδες
τὸ γνάλινο καντήλι του φλογίζεται καὶ παίρνει
ἀναλαμπὲς ἀπόκοσμες σὰν μουσικὲς ἐλπίδες.

(Σμύρνη 1914)

ΖΩΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ